DE KEIZER EN GOD Jesaja 45,1+4-6 1 Thess.1,1-5b Matteüs 22,15-21
Negenentwintigste Zondag door het jaar - Dominicuskerk, Utrecht

Een onwaarschijnlijk verbond van twee aartsvijanden treedt op:
farizeeën en herodianen.
Farizeeën komen op voor de heerschappij van God,
willen het geloof zuiver houden, tegen afgoderij, zoals de keizercultus, in.
Vandaar hun naam 'peroesim', die te maken heeft met 'zuiver', geen gemene zaak maken
Maar zij zijn door Jezus aan de kaak gesteld: jullie zeggen 'ja' maar doen 'nee',
terwijl tollenaars en hoeren – 'onzuiveren' in het kwadraat – 'nee' zeggen maar 'ja' doen;
Zíj gaan binnen in Gods koninkrijk, jullie blijven buiten.
Daarom zijn zij op Hem gebeten en sturen hun leerlingen met de herodianen op hem af
- herodianen, vriendjes van de romeinen, verlengstuk v/h gehate romeinse bewind

'Mag je aan de keizer belasting betalen?'. Oftewel: erken je het gezag van de keizer
Zegt Jezus 'ja' dan heult hij met de keizer en is hij bij het volk uit de gratie
Bij 'nee' kunnen ze hem bij de romeinen aanklagen als ondermijner van 's keizers gezag.
Elk antwoord zal hem uitschakelen. Dan zijn ze van hem af. Is ook de bedoeling.

En wat is zijn antwoord? Wat doen jullie zelf zonder er moeilijk over te doen?
Laat je munt zien; wie staat erop? Jullie werken met het geldsysteem van de keizer
en daarmee accepteren jullie zijn gezag. En daar hoort ook belasting betalen bij.
'*GEEF DE KEIZER WAT DE KEIZER TOEKOMT'*

Daarmee geeft Hij ook voor ons aan, hoe je als christen staat in de samenleving.
Wij vormen geen eigen systeem, geen staat met eigen wetten,
geen eigen politiemacht of leger om de openbare orde te handhaven
God schrijft geschiedenis in deze bestaande orde ook al is die vaak eerder wanorde.
De absolute heerser Cyrus wordt in de eerste lezing zelfs 'gezalfde van JHWH' genoemd
En op het moment van erop of eronder aan het kruis riep Jezus geen eigen leger te hulp.

'*GEEF DE KEIZER WAT DE KEIZER TOEKOMT EN GEEF AAN GOD WAT AAN GOD TOEKOMT'*
Betekent dit: 'Je hebt de de dominee en er is de koopman;
en die moeten zich 'naar goed hollands gebruik' niet met elkaar bemoeien;
politiek is politiek en Befehl ist Befehl; Geloven doe je maar achter de voordeur'?
Jezus zegt in zijn 'troonrede' iets anders: *'Weest als zuurdesem in het deeg'.*
Dat beduidt: niet het systeem omver werpen, maar er ook niet in opgaan.
Hij zegt elders: *'Dat ik demonen uitdrijf maakt zichtbaar dat het rijk van God gekomen is'*
God laten heersen is dus – ook voor ons al volgelingen van Jezus:
dat je, waar je ook staat, wat ook je positie of functie is,
<u>in</u> die positie meewerkt aan de bevrijding van mensen uit het kwaad.
Jezus spitst dat nader toe in 'de zaligsprekingen':
aan het 'rijk van God', aan Gods heerschappij, dragen bij *de vredestichters*,
de *zachtmoedigen* die niet hoog van de toren blazen, *de barmhartigen,*
en zij die niet uit zijn op wraak maar het kwaad bestrijden met goed doen
- kortom: zij die mensen aanspreken op hun betere <ik> in plaats van op hen te trappen.
De eerste lezing noemt de machthebber Cyrus *'mijn gezalfde'*- een messiaanse titel! -
niet om zijn macht, maar omdat hij <u>in</u> zijn positie aan het volk Israël de vrijheid schenkt
Macht staat in dienst van bevrijding, niet van uitbuiting.

Dat biedt perspectief in een tijd dat we ons machteloos voelen.
Wij denken direct aan oplossingen, maar de Schrift maant ons

om eerst goed te beseffen wat ons streven is, waar je op uit bent midden in het tumult
- het geweld tussen Rusland en Oekraïne, Israël en de Palestijnen;
het geweld in onszelf, wanneer we het daarover hebben
en de emoties hoog oplopen, zo erg dat het gesprek gestaakt moet worden.
We kunnen de wereld blijkbaar niet zomaar veranderen;
wat we wel kunnen is nabijheid tonen en scherp in het oog houden wat we beogen,
zoals meerouwen met de slachtoffers, voor hen bidden, een kaarsje opsteken.
Onderschat de steun aan mensen in nood niet. Gevangenen die een brief krijgen,
christenen in Irak die bezoek krijgen, voelen: ik sta niet alleen, ze staan achter ons.
Ondersteun die mensen die hun rouw niet gebruiken als brandstof voor haat,
zoals er rouwende Israëlische vrouwen zijn die zich verbinden met Palestijnse
in rouw om het verlies van een kind, hun man, hun dierbaren.
Verbind je met hen die niet enkel de uitgebroken brand willen blussen
maar wijzen op onrecht en vernedering die de vlam in de pan doen slaan.
zoals vredesbewegingen van oud-strijders doen aan Israëlische en Palestijnse zijde.
Dat je elkaar als mens blijft zien, daarvoor kunnen we ons inspannen.
Ieder van ons heeft daartoe eigen mogelijkheden, vanuit ieders eigen positie:
in gesprekken als het over dit conflict gaat, of als je hierover schrijft of spreekt,
of wanneer je leiding geeft aan een groep mensen in kerk of samenleving.

Menselijkheid staat of valt met het vermogen om de mens te blijven zien,
om zich in te leven in de pijn van de mens aan de andere kant
En juist dat komt weinig in het nieuws naar boven; juist dat behoeft ondersteuning
In het *Boek van vergeving* van Desmond Tutu en zijn dochter Mpo las ik:
Bisschop Malusi Mpumlwana werd als anti-apartheidsactivist gearresteerd
en onderging verschrikkelijke fysieke folteringen door de Zuid-Afrikaanse politie.
Hij vertelde me dat hij tot een verbijsterend inzicht was gekomen
toen het folteren op zijn hoogtepunt was:
'Dit zijn kinderen van God die hun menselijkheid aan het verliezen zijn.
We moeten hen helpen die weer terug te krijgen'

Mensen bevrijden uit het kwaad, hen helpen hun menselijkheid terug te krijgen:
hoe houden we daarop de aandacht en inspanning gericht,
in *krachtdadig geloof, onvermoeibare liefde, standvastige hoop,* zoals Paulus schrijft
Dat is de kwestie.

Jozef Essing o.p.

GEBEDEN

Opening

Getrouwe God,
die ons liefhebt
en wilt bevrijden uit het kwaad,
wees hier aanwezig
nu wij samenzijn in uw naam
en laat het woord van uw Zoon
heersen in ons hart en in ons handelen
ons krachtdadig maken in het geloof
onvermoeibaar in de liefde
en standvastig in de hoop

Over de gaven

Geprezen zijt Gij
om het brood en de wijn
die ons sterken en verblijden,
vruchten van de aarde
en werk van onze handen.
Herschep ons in dit brood en deze beker
naar het beeld van Hem
die ons tot nieuwe mensen maakt
Jezus uw dienaar, de nieuwe Adam
die leeft en heerst in eeuwigheid.

Slotgebed

Schepper van al wat bestaat,
leer ons de wegen van uw Zoon bewandelen
en geef dat overal op aarde
recht en mededogen het winnen
van kwaad en geweld.
Doe ons lijken op Hem
die niet terugsloeg toen Hij geslagen werd
maar heeft gebeden voor zijn vijanden,
Jezus uw Dienaar en onze Heer,
die leeft en heerst in eeuwigheid

VOORBEDEN

Bidden wij tot God, heer van hemel en aarde,
die ons bevrijdt van alle kwade machten
en ons herschept naar zijn beeld

L Wij bidden U voor allen die regeren en besturen.
Laat hen niet uit zijn op eigen macht of aanzien,
maar ijveren voor gerechtigheid en vrede.
Wees troostend nabij aan hen die rouwen
in Israël en Gaza, in Oekraïne en Rusland
Eeuwige, wij roepen U aan ...

L Beziel met uw Geest, Heer,
de kerk van Jezus Christus wereldwijd.
Wees aanwezig in de synode te Rome
en laat in levende lijve zichtbaar worden
hoe men bij alle verschillen elkaar weet te verstaan.
Eeuwige, wij roepen U aan ...

L Geef wijsheid en moed
aan de bestuurders van ons eigen land.
Dat zij de kracht van hun beleid zoeken
in aandacht voor de zwaksten,
voor mensen in armoede of op de vlucht.
Eeuwige, wij roepen U aan ...

L Gedenk ons die hier bijeen zijn
op zoek naar inspiratie en verbondenheid.
Dat wij aanwezig zijn waar mensen lijden
en strijdende partijen kunnen helpen
zich in te leven in de mens aan de andere kant.
Eeuwige, wij roepen U aan ...